



# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.857

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helys

Szerző:

Cím:

A villamosutazás megdrágítása

Forrás:

Világ

Bp.  
(Hely)

1921. 9. 22

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

## A villamosutazás megdrágítása

Valami szomorú őszi hangulat feküdt rá a főváros ma délutáni közgyűlésére. A keresztény-közszégi párt erős indiszpozícióval küzdött. Régi, játékos kedve sehol sem volt; az igaz, hogy egy a párt eddigi alkotásainak sorát egy nem egészen rokonszenvessele: a villamosvasutak viteldíjainak megdrágításával kellett megtoldania. Ilyen körülmények között érthető, hogy a keresztény párt vezeterei közül Wolffon kívül ma csak Petrovác Jánosnak és Csilléry Andrásnak, a két judéológusnak és Vas János nevű mázolóknak hallottuk szavát. Baracs Marcell beszéde közben utalt arra, hogy nem lehet csodálkozni, ha majd a drágaság fokozódásával a megélhetés ezer bajával bírókóztó tisztviselői kart próbára teszi a kísértés.

— Zsidó kísértés! — szól közbe ötletesen Petrovác János.

— Buta fráter! — adta vissza a szót dr. Hajdu Marcell; mire Petrovác tudomásul véve a fölvilágosítást, elhallgatott.

A vitát még néhány apró epizód tette változatosabbá. A legérdekesebb volt azonban a szavazás. A keresztény párt néhány tagja a demokratákkal együtt Wolff ellen szavazott. Igen sok keresztény párti városi politikus, többi közt a keresztényszocialisták két vezetője: Szabó József és Vasék Ernő, valamint a tanács tizenöt tagja diszkrétan elvonult a szavazás elől.

A közgyűlés különben Bródy Ernő felszólalásával kezdődött, aki a demokrata párt nevében annak az óhajtatásnak adott kifejezést, hogy az október elsején életbeléptetendő lakásrendelet dolgában sürgősen hívjon össze a polgármester rendkívüli közgyűlést. Folkusházy alpolgármester, aki ezúttal Sipőczöt helyettesítette, tudomásul vette az óhajtatást.

### Tanulmányt a Teleki-térre

Ezután a villamos-tarifaemelés dolga következett, amelyet Till Antal tanácsnok ismertetett. A tanácsnok előadásában az az újság, hogy a kereskedelmi miniszter ma leiratban arról értesítette a fővárost, hogy a villamosvasutak koncessziójának felmondására

vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyja. Kéri, mondja ki a közgyűlés, hogy nem zárkózik fel annak elismerésére, hogy a viteldíj fölemelésének szükségessége bekövetkezett. Minthogy azonban az idő rövidsége miatt a fölemelés mérve tekintetben nem állott módjában információkat szerezni: a fölemelés mérőére nézve a közgyűlés állást nem foglalt.

Dr. Baracs Marcell szót a kérdéshez először. Ugy látja, hogy a tanács javaslata nem őszinte. Megérti, hogy a tizenkettős bizottság is, a tanács is kinos helyzetben van, mert nehéz dolog szembeheiyezkedni a keresztényszocialista munkások szakszervezetével; de nehéz dolog elhatározni azt is, hogy a fogyasztóközönség vállaira új terheket rakjanak. Így aztán a tanács úgy oldja meg a problémát, hogy a kereskedelmi miniszterrel emelteti föl a villamosvasúti tarifát. De hát ez nem is lehet másképpen akkor, amikor a keresztényszocialista villamosvasúti alkalmazottakat fölhasználják népgyűlésekre és aztán a Teleki-térre és környékére küldik őket tanulmányutra. Akkor ezek a keresztényszocialista munkások ellenszolgáltatást követelnek. A munkások most az egyik oldal felé a tenyerüket nyújtják; másfelé pedig az öklüket mutatják. Figyelmezteti a keresztény pártot, hogy a munkások az öklükkel még a jobboldalra is mutogathatnak. A tarifaemelés a többség nyíltan nem akarja megszavazni, mert ezzel felnyitja a közönség szemét, hogy az állam és a főváros is drágítja az árakat. Az állam a kegyetlen adóemelésekkel, vámok és illetékek emelésével, a főváros pedig a víz, gáz és villany megdrágításával. Kapjunk végre észbe, hogy ha mi folyton akasztófiát kiáltunk az árdrágítókra, akkor mi magunk ne drágítsunk. Igen, föl kell akasztani minden árdrágítót, akár galiciát, akár izsáki, de gondoljunk arra, hogy az összeomlás után robbanás-jön, mely a robbantót is maga alá temeti. Vizsgáljuk meg, hogy lehetne összeegyeztetni az alkalmazottak béremelési követeléseit és a közönségnek azt az igényét, hogy több terhet ne rójunk rá. Ezután kimutatja, hogy a Közuti

vasut, amely a régi tulajdonosok kezében aranybánya volt, most óriási deficiitell dolgozik. Kimutatja, hogy dacára annak, hogy kisebb és rosszabb a forgalom, az alkalmazottak száma jelentősen megszaporodott, pedig ha a redukált személyzetnek magasabb munkabért adnának, akkor nem kellene most a közönség bórere fölemelni a tarifát. Ha a közönség terheit a város is ilyen módon segít emelni, akkor nem lehet rajta csodálkozni, hogy ha a megélhetési bajok ezreirol bírókóztó tisztviselőkhöz is odaférkőzik a kísértés.

— Zsidó kísértés! — szól közbe Petrovác János.

— Marha fráter — adta vissza a szót Hajdu Marcell, mire Baracs Marcell betérjesztette határozati javaslatát, mely szerint addig, amíg a Közuti Vasut számadásait a tanács elő nem terjesztette és a Közuti ügyviteléről pontos jelentést nem tesz, a közgyűlés a tarifaemeléshez hozzá nem járul és már cleve tiltakozik az ellen, hogy a tarifaemelést a kereskedelmi miniszter a maga hatáskörében engedélyezze.

Dr. Bodó Mór Baracs javaslatához járul hozzá és annak a csodálkozásának ad kifejezést, hogy az alkalmazottak fizetését miért nem lehet a Közuti Vasut gazdag rendkívüli tartalékjából fedezni?

### Hatvenmillió lemaradt utas

Földi Vilmos kimutatja, hogy a tarifaemelésnek egyik szomorú hatása az lesz, hogy az utasforgalom óriási mértékben megesappan, hiszen már a háromkoronás viteldíj mellett is hatven millióval csökkent az utasok száma az elmúlt esztendőben.

Ezután Wolff Karoly fejtette ki a keresztény párt nevében, hogy miért kell emelni a tarifát. A munkás általános keresete ma 22.000 korona — mondja Wolff — és ez a megélhetést nem biztosítja. Hátlan dolga a drágítás, de elkerülhetetlen. Nem lévén más fedezet, feltétlenül emelni kell a viteldíjakat, mert nemcsak szavakat, de tetteket is produkálni kell a munkások számára. Leikiismeretes kalkuláció után kell majd megállapítani, hogy négy vagy öt koronára

Szabó József beszéde 1920

emelik-e föl a tarifát.

A zürichi valuta az óra mindennek

*Bródy Ernő*: De emelni mindenestre kell, ugy-e?

— *Vállaljuk az ódiumot*, bár tudjuk, hogy azt fogják rólunk mondani, hogy a keresztény községi párt nem tud egyebet, csak adót emelni, — mondja *Wolff*.

— *Ugy van! Ugy van!* — kiáltják a demokraták.

Plakátot kiragasztani is tudnak.

— De nem a város költségén. A türelmetlenség nem emiatt van, hanem a zürichi játék okozza azt.

— *Zsidóspekuláció* — kiált *Csilléry András* a baloldali felé, mire a demokraták óriási lármában törnek ki.

*Wolff* a nagy zajban csak alig tudja folytatni a beszédét.

— A korona mai értéke nem a belső értékének felel meg, a zürichi valuta nem igazi értéke a korona értékének. *De nem is közgazdasági okok idézték elő a korona zuhanását, hanem titkos kezek működtek itt közre...*

Erre ismét óriási láрма kerekedik.

— *Ne gyanúsítson*, — kiáltják a demokraták.

— *Figyelmeztetem önöket*, — mondja *Wolff* Károly —, *hogy az igazság kétélű fegyver. Mi többen vagyunk, mert mi mögöttünk állanak a milliók és a hatalom.*

— *Nem a milliók, hanem az igazság dönt*, — kiáltja *Wolff* felé *Pakots József*. — *A pörös uralom alatt is a milliókkal és a hatalommal fenyegetődtek.*

Egy kis incidens

Alig, hogy *Wolff* Károly leült, *Fóthi Vilmos* és *Fayer Sándor* egyszerre jelentkeznek szólásra. Az elnök *Fóthinak* adja meg a szót.

— Beszédem során a tulsó oldalról kvalifikálhatatlan becsmérő jelzőkkel illették és ezért elégtételt nem kaptam. Konstatálni kívánom, hogy az elnökség ismét megszegte kötelességét.

Erre ismét kitört a vihar.

— *Rendrentasitani!* Hallatlan miket beszél: — kiáltották a keresztény oldalon.

— A bizottsági tag urnak joga van az elnökség tudomására hozni ha megsértették, de az én eljárásomat kritizálni és engem kötelességemnek teljesítésére utasítani ehhez nincs joga; ez nem való; ezt kikérem, ez az elnökség tekintélyének a lealacsonyítása. Ezért rendrentasitom, — mondta *Folkusházy* elnök. — Különben én nem hallottam, hogy a bizottsági tag urat sértő szóval illették volna.

Erre *Fóthi* ismét felugrik.

— *Egy Vas Béla* nevű ember azt kiáltotta felém, hogy „mocskos számat ne járassam!”

— Nyilatkozzék *Vas* bizottsági tag ur, mondta-e ezt? — kérdezte *Folkusházy* elnök.

*Fóthi* a vitába beledobta az *Ébredő* nevet! — kezdte *Vas*.

— Nem erről van szó! Az a kérdés, mondta-e a sértő kifejezést? — kérdezte az elnök.

— Igen, elragadtattam magam és ezért megkövetem a közgyűlést, — mondta *Vas* és ezzel az incidens is véget ért.

Harminehéi szóval huszonegy ellen

Ezután a többi szónokra került a sor. *Fayer* Sándor ellenzi a tarifaemelését. Azt ajánlja, hogy járassanak próbaképpen elsőosztályú kocsikat, melyen az utasok dupla tarifát fizetnének. *Szabó József*, a keresztényszocialisták titkára, tiltakozik az ellen, hogy az *Ébredők* akcióját összehavaráják a keresztényszocialisták akciójával. Az *Ébredők* akcióját a párt elítéli — mondta *Szabó József*. *Horváth* Károly összehasonlíja a budapesti villamosforgalmat a párisival és a bécsivel és azt a konkluziót vonja le, hogy a budapesti közönség nincs kellően kiszolgálva s emellett drágábban utazik, mint a bécsi publikum. A tarifaemelését határozottan ellenzi, mert Budapesten csak a kispénzü és kiskeresetű ember jár villamoson, ezekből akarják most kipréselni a koronákat. Indítványozza, hogy a közgyűlés vegye el a tanács indítványát és utasítsa a tanácsot arra, hogy a Közútj

elmaradt számadásait sürgősen kérje be. *Hooszky* János sem megy bele a tarifaemelésbe, a tarifaemelésnek az lenne a hatása, hogy megdrágítana mindent. Indítványozza, hogy vegyék revízió alá a jegyrendszert.

Végül a szavazásra került a sor. A közgyűlés 37 szóval 21 ellen elfogadta a tanács javaslatát.